A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2023. április 27.*

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – 2004/48/EK irányelv – A szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükséges intézkedések, eljárások és jogorvoslatok – Tájékoztatáshoz való jog – Kereshetőségi jog – A szellemi tulajdonjog fennállása előzetes megállapításának szükségessége”

A C-628/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2021. október 11-én érkezett, 2021. július 21-i határozatával terjesztett elő a

TB

által indított,

a **Castorama Polska sp. z o.o**.,

a **„Knor” sp. z o.o**.

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, D. Gratsias, M. Ilešič (előadó), I. Jarukaitis és Csehi Z. bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Castorama Polska sp. z o.o. képviseletében M. Markiewicz, M. Mioduszewski és Z. Ochońska radcowie prawni,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch és G. Kunnert, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. L. Kalėda és U. Małecka, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. november 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 8. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a TB által annak tárgyában indított eljárás keretében terjesztették elő, hogy a bíróság kötelezze a varsói (Lengyelország) székhelyű Castorama Polska sp. z o.o. társaságot és a gliwicei (Lengyelország) székhelyű „Knor” sp. z o.o. társaságot, hogy szolgáltasson információkat az azon szellemi tulajdonjogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól, amelynek állítása szerint TB a jogosultja.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2004/48 irányelv

3 A 2004/48 irányelv (10), (13), (17) és (19) preambulumbekezdése értelmében:

„(10) Ezen irányelv célja a jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint [helyesen: a szellemi tulajdon magas, egyenértékű és egységes védelmi szintjének] belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[…]

(13) A lehető legszélesebben szükséges meghatározni ezen irányelv hatályát annak érdekében, hogy az e területen elfogadott közösségi jogszabályok és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogszabályai által lefedett valamennyi szellemi tulajdonjogra kiterjedjen. Mindazonáltal ez a követelmény nem érinti azt a lehetőséget, hogy a tagállamok szükség esetén belső céljaikra kiterjesszék ezen irányelv rendelkezéseit a tisztességtelen versennyel – ideértve a termékhamisítást és ehhez hasonló tevékenységeket – összefüggő cselekményekre.

[…]

(17) Az ezen irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat minden egyes esetben úgy kell meghatározni, hogy az figyelembe vegye az adott eset jellemző vonásait, ideértve az egyes szellemi tulajdonjogok sajátosságait és szükség esetén a jogsértés szándékos vagy nem szándékos voltát.

[…]

(19) Mivel a szerzői jog a mű létrehozásától kezdődően fennáll, és nem igényel formális bejegyzést, célszerű [az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló 1886. szeptember 9-i Berni Egyezmény Párizsban, az 1971. évi július hó 24. napján felülvizsgált szövege 1979. szeptember 28-án felülvizsgált változata; Magyarországon kihirdette: 1975. évi 4. tvr.] 15. cikkében foglalt rendelkezés átvétele, amely vélelmet állít fel arra vonatkozóan, hogy az irodalmi vagy művészeti alkotás szerzőjének azt a személyt kell tekinteni, akinek nevét a művön feltüntetik. Ehhez hasonló vélelmet kellene alkalmazni a szomszédos jogi jogosultakra, tekintve hogy gyakran a szomszédos jogi jogosultak, így például a hangfelvétel-előállítók azok, akik a jogokat érvényesítik és a termékhamisítás ellen küzdenek.”

4 Ezen irányelv „Tárgy” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv azokról az intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról szól, amelyek a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen irányelv alkalmazásában a »szellemi tulajdonjogok« magukban foglalják az iparjogvédelmi jogokat.”

5 Az említett irányelv „Intézkedések, eljárások és jogorvoslatok” című II. fejezete „Általános kötelezettség” című 3. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket tartalmazza:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, továbbá nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmet.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek [helyesen: visszatartó hatásúnak] kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

6 A 2004/48 irányelvnek „Az intézkedések, eljárások és jogorvoslatok kérelmezésére jogosult személyek” című 4. cikke a következőket írja elő:

„A tagállamok a következő személyeket tekintik jogosultnak az ezen fejezetben foglalt intézkedések, eljárások és jogorvoslatok kérelmezésére:

a) a szellemi tulajdonjogok jogosultjait az alkalmazandó jog rendelkezéseivel összhangban;

b) minden más személyt, aki ilyen jogok használatára jogosult, így különösen a licencvevőket, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog lehetővé teszi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll;

c) a közös jogkezelő szervezeteket, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog megengedi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll;

d) a szakmai szervezeteket, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog lehetővé teszi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll.”

7 A 2004/48 irányelv „Bizonyítékok” című 6. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy azon fél kérelmére, aki igényének kielégítő megalapozásához az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot bemutatta, és megjelölte az igényeinek alátámasztását szolgáló bizonyítékokat, amelyek felett az ellenérdekű fél rendelkezik, e bizonyítékoknak az ellenérdekű fél általi bemutatását az illetékes bíróságok elrendelhetik, feltéve hogy az a bizalmas információk védelmét nem sérti. E bekezdés alkalmazásában a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az illetékes bíróságok a mű vagy védelem alatt álló teljesítmény jelentős számú példányából megfelelő mennyiségű mintát megalapozott bizonyítéknak tekintsék.”

8 Ezen irányelv „A bizonyítékok biztosítását szolgáló intézkedések” című 7. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A tagállamok biztosítják, hogy az ügy érdemében lefolytatandó eljárás megindítása előtt valamely fél kérelmére, aki az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékokat bemutatta azon igényének alátámasztására, hogy szellemi tulajdonjogát megsértették vagy ilyen jogsértés veszélye fennáll, az illetékes bíróságok azonnali és hatékony ideiglenes intézkedéseket rendelhessenek el a feltételezett jogsértésre vonatkozó releváns bizonyítékok biztosítása érdekében, feltéve hogy az a bizalmas információk védelmét nem sérti. Ilyen intézkedések magukban foglalhatják a jogsértő áruk, illetve adott esetben az ilyen áruk előállításához és/vagy terjesztéséhez használt anyagok és eszközök, valamint az ahhoz tartozó dokumentumok részletes leírását – mintavétellel vagy anélkül – vagy fizikai lefoglalását. Ezen intézkedéseket szükség esetén az ellenérdekű fél meghallgatása nélkül kell meghozni, különösen akkor, ha a késedelem valószínűleg helyrehozhatatlan kárt okozna a jogosultnak, vagy bizonyíthatóan fennáll a bizonyítékok megsemmisítésének veszélye.

Amennyiben a bizonyítékok biztosítását szolgáló intézkedéseket az ellenérdekű fél meghallgatása nélkül hozták meg, az érintett feleket legkésőbb az intézkedések végrehajtását követően haladéktalanul értesíteni kell. Az érintett felek kérelmére vizsgálatot kell lefolytatni, amely a véleménynyilvánítás jogát is magában foglalja, annak érdekében, hogy az intézkedésekről szóló értesítést követő észszerű időn belül dönteni lehessen az intézkedések módosításáról, visszavonásáról vagy megerősítéséről.”

9 Az említett irányelv „Tájékoztatáshoz való jog” című 8. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a szellemi tulajdonjog megsértése miatt indított eljárásokkal összefüggésben és a felperes indokolt és arányos kérelmére az illetékes bíróságok elrendelhessék, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól a jogsértő és/vagy a következő személyek adjanak tájékoztatást:

a) aki jogsértő árukat üzletszerűen birtokolt;

b) aki jogsértő szolgáltatásokat üzletszerűen vett igénybe;

c) aki üzletszerűen nyújtott szolgáltatásokat jogsértő tevékenységekhez;

vagy

d) aki az a), b) vagy c) pontban említett személy állítása szerint részt vett jogsértő áruk előállításában, gyártásában vagy terjesztésében, vagy ilyen szolgáltatások nyújtásában.”

10 Ugyanezen irányelv „Ideiglenes és óvintézkedések” című 9. cikkének (1)–(3) bekezdése a következőket tartalmazza

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok a felperes kérelmére:

a) ideiglenes intézkedést rendelhessenek el a feltételezett jogsértő ellen a szellemi tulajdonjogot fenyegető sérelem megakadályozására, vagy ideiglenes jelleggel és szükség esetén – feltéve, hogy arról a nemzeti jogszabályok rendelkeznek – pénzbírság kiszabásával párhuzamosan a feltételezett jogsértés folytatásának megtiltására, vagy a jogsértés folytatásának olyan biztosíték nyújtásától való függővé tételére, amely a jogosult kártérítését szolgálja; ugyanazon feltételek mellett ideiglenes intézkedést rendelhessenek el olyan közvetítő ellen, akinek szolgáltatásait harmadik személy szellemi tulajdonjog megsértésére veszi igénybe; olyan közvetítő ellen, akinek szolgáltatásait harmadik személy szerzői jog vagy szomszédos jog megsértésére veszi igénybe elrendelhető ideiglenes intézkedések [az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2014. L 10., 32. o., HL 2008. L 314., 16. o.).] hatálya alá tartoznak;

b) elrendelhessék a szellemi tulajdonjogot feltehetően sértő áruk lefoglalását vagy kiadását, hogy forgalomba hozatalukat és forgalmazásukat megakadályozzák.

(2) Üzletszerűen elkövetett jogsértés esetén a tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok óvintézkedésként elrendelhessék a feltételezett jogsértő ingó és ingatlan vagyonának lefoglalását, beleértve bankszámláinak befagyasztását és egyéb vagyontárgyainak lefoglalását, amennyiben a sértett fél igazolja, hogy a kártérítési igényének teljesítése kétséges. E célból az illetékes hatóságok elrendelhetik a banki, pénzügyi vagy kereskedelmi iratok közlését, vagy a szóban forgó információhoz való megfelelő hozzáférést.”

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések vonatkozásában a bíróságok megkövetelik a felperestől bármely észszerűen rendelkezésre álló bizonyíték szolgáltatását annak érdekében, hogy kellő bizonyossággal meggyőződhessenek arról, hogy a felperes a jogosult és hogy a felperes jogát megsértik, vagy ilyen jogsértés veszélye fennáll.”

A lengyel jog

11 Az 1964. november 17-i ustawa Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartásról szóló törvény, Dz. U. 1964., 43. sz., 296. tétel) alapügyre alkalmazandó változata (Dz. U. 2020., 1575. tétel; a továbbiakban: polgári perrendtartás) $479^{89.\ cikk}$ének 1. és 2. §-a a következőképpen rendelkezik:

„1. § E szakasz rendelkezéseit a szerzői és szomszédos jogok védelmével, az iparjogvédelmi jogok védelmével és az immateriális javakra vonatkozó egyéb jogok védelmével kapcsolatos ügyekre (szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos ügyek) kell alkalmazni.

2. § Az e szakasz szerinti szellemi tulajdonjogi ügyek közé tartoznak a következőkkel kapcsolatos ügyek is:

1) a tisztességtelen verseny megelőzése és az ellene való küzdelem;

[…]”

12 A polgári perrendtartásról szóló törvény $479^{112.\ cikk}$e a következőképpen fogalmaz:

„A tájékoztatás kötelezettjére vonatkozó rendelkezések minden olyan személyre vonatkoznak, beleértve az alperest is, aki a $479^{113.\ cikk}$ben említett információval rendelkezik, vagy aki ahhoz hozzáfér.”

13 A polgári perrendtartásról szóló törvény $479^{113.\ cikk}$ének 1. és 2. §-a értelmében:

„1. § A jogosult kérelmére, ha a jogosult valószínűsíteni tudja a szellemi tulajdonjog megsértésére jellemző körülmények fennállását, a bíróság e szellemi tulajdonjog megsértésével kapcsolatos eljárás megindítását megelőzően vagy egy ilyen eljárás során az elsőfokú tárgyalás lezárásáig felkérheti a jogsértőt, hogy nyújtson tájékoztatást az áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatáról, amennyiben ez a jogosult keresetének elbírálásához szükséges.

2. § Ha a bíróság tájékoztatás iránti kérelme megelőzi a szellemi tulajdonjog megsértése miatt indított eljárást, ezen eljárást legkésőbb a tájékoztatás iránti kérelemre vonatkozó végzés végrehajtásától számított egy hónapon belül kell megindítani.”

14 Az 1994. február 4-i ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (a szerzői és szomszédos jogokról szóló törvény; Dz. U. 1994., 24. szám, 83. tétel) alapeljárás tényállására alkalmazandó változatának (Dz. U. 2021., 1062. tétel 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1. § A szerzői jog tárgya az egyéni jellegű alkotótevékenység bármely módon történő megnyilvánulása, függetlenül annak értékétől, rendeltetésétől és kifejezési formájától (mű).

2. § A szerzői jog tárgyai különösen a következő művek:

[…]

2. szobrászati alkotások;

$2_{1.}$ § Kizárólag a kifejezési forma védhető; a felfedezések, ötletek, eljárások, működési módszerek és elvek, valamint a matematikai elvek nem részesülnek védelemben.

[…]

4. § Az oltalmat minden alaki követelménytől függetlenül meg kell adni a szerzőnek.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 TB természetes személy, aki online üzletein keresztül dísztárgyakat forgalmaz. Tevékenysége keretében az A, B és C képek általa mechanikusan készített többszörözött reprodukcióit is értékesíti. Ezek a képek egyszerű grafikai kivitelű, néhány színből, geometriai ábrából és rövid mondatból álló reprodukciók. Az A, B, illetve C képek a következő mondatokat tartalmazzák: „*Mój dom moje zasady*” („Az én házamban én hozom a szabályokat”), „*Nie ma ludzi idealnych a jednak jestem*” („Tökéletes emberek nem léteznek, én mégis az vagyok”) és „*W naszym domu rano słychać tupot małych stopek. Zawsze pachnie pysznym ciastem. Mamy dużo obowiązków, mnóstwo zabawy i miłości*” („A kis lábak dobogása hallatszik a házunkban reggelente. Mindig finom sütemény illata száll. Sok a dolgunk, de sok az öröm és a szeretet is.”) TB az általa reprodukált képek szerzőjének tartja magát, amelyek álláspontja szerint a szerzői jogi jogszabályok értelmében „műnek” minősülnek.

16 Az említett képek többszörözött példányait a Castorama Polska és a Knor forgalmazza (a továbbiakban: az alapügyben szereplő reprodukciók). Az A és B képekről készített hű másolatokat a Castorama Polska online és hagyományos üzleteiben értékesítik, és azokat a Knortól szerzik be. A Castorama Polska a Knortól beszerzett képeket is árul, amelyek szövege megegyezik a C képen szereplővel, azonban a grafikában és a betűtípusokban bizonyos eltéréseket tartalmaz. Sem az alapügy tárgyát képező reprodukciók, sem maguk a képek nem említik az érintett termék szerzőjét vagy eredetét. TB továbbá nem járult hozzá sem a reprodukciók elkészítéséhez, sem azoknak a Castorama Polska és a Knor általi értékesítéséhez.

17 2020. október 13-án TB felszólította a Castorama Polskát, hogy hagyjon fel az általa készített „művekhez” fűződő vagyoni és nem vagyoni szerzői jogok megsértésével.

18 2020. december 15-én TB a polgári perrendtartás 479[113. cikk]e alapján a kérdést előterjesztő bírósághoz fordult, és annak elrendelését kérte, hogy a Castorama Polska és a Knor az alapeljárás tárgyát képező reprodukciókat illetően adjon tájékoztatást többek között a terjesztési hálózatokról, a hozzájuk beérkezett, illetve általuk megrendelt áruk mennyiségéről, a beszállítók teljes listájáról, az áruknak a Castorama Polska üzleteiben és online boltjában történő értékesítésének időpontjáról, valamint az eladott áruk mennyiségéről és az áruk értékesítéséből származó árbevételről, a fizikai és online értékesítés szerinti bontásban.

19 TB előadta, hogy a szóban forgó reprodukciókon szereplő képekhez fűződő vagyoni és nem vagyoni szerzői jogok jogosultja, és ezekre az információkra szükség van ahhoz, hogy a szerzői jogainak megsértése miatt keresetet, másodlagosan pedig tisztességtelen verseny miatt kártérítési keresetet indíthasson.

20 A Castorama Polska azt kéri a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy utasítsa el a tájékoztatás iránti kérelmet, másodlagosan pedig hogy a bíróság határozatának hatályát korlátozza a lehető legszűkebb mértékre, és arra hivatkozik, hogy azt a szigorúan a szerzői jogi jogszabályok értelmében vett „művekre” kell korlátozni, egyúttal vitatja annak lehetőségét, hogy az alapeljárás tárgyát képező reprodukciókon szereplő képek e jogszabályok értelmében „műveknek” minősülhetnek. Továbbá az üzleti titok védelmére hivatkozik, és azzal érvel, hogy TB nem

bizonyította, hogy a reprodukciók szerzői vagyoni joga őt illeti meg. A Castorama Polska szerint a TB kérelmében említett szellemi alkotások nem eredetiek, és TB nem bizonyította, hogy az újdonság feltétele teljesül. Ha e kérelemnek helyt adnának, az azt jelentené, hogy „ötleteknek" és „koncepcióknak" is szerzői jogi védelmet biztosítanak, mivel a szóban forgó reprodukciókon szereplő képek a „banális mondatokkal" kísért, „leegyszerűsített motivációs grafikák" jelenlegi irányzatának részét képezik. A Castorama Polska ezenkívül úgy véli, hogy a képek valamennyi grafikai eleme banális, ismétlődő, és a kompozíció, a színek vagy a használt betűtípusok tekintetében nem mutat semmilyen eredeti jelleget a piacon elérhető más képekhez képest.

21 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a TB által benyújtott bizonyítékok kizárólag egyrészt a weboldalán értékesített árukról kinyomtatott oldalakból és a 2014-től kezdődően kiállított értékesítési számlákból, másrészt a Castorama Polska weboldaláról kinyomtatott oldalakból és annak online boltjában vásárolt képekről kiállított számlákból álltak.

22 TB kérelmének az alapeljárás keretében történő vizsgálata céljából a kérdést előterjesztő bíróság a 2004/48 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozóan tesz fel kérdést, különösen azzal kapcsolatban, hogy az e rendelkezés alapján indított, tájékoztatás iránti kérelemhez fűződő eljárás keretében teljeskörűen bizonyítani kell, vagy elég csupán „valószínűsíteni" azt, hogy az érintett személy a kérelme alátámasztása érdekében hivatkozott szellemi tulajdonjogok jogosultja.

23 E körülmények között határozott úgy a Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság, Lengyelország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2004/48] irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 8. cikkének (1) bekezdését, hogy az a szellemi tulajdonjogok védelmét célzó olyan intézkedésre vonatkozik, amely kizárólag abban az esetben áll rendelkezésre, amikor ezen vagy más eljárás során megállapítják, hogy a jogosult szellemi tulajdonjoggal rendelkezik?

Az [előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre] adandó nemleges válasz esetén:

2) Úgy kell-e értelmezni a [2004/48] irányelv 4. cikkével összefüggésben értelmezett 8. cikkének (1) bekezdését, hogy elegendő valószínűsíteni, hogy ez az intézkedés fennálló szellemi tulajdonjogra vonatkozik, és nem kell e körülményt bizonyítani, különösen abban az esetben, ha az áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól való tájékoztatást a szellemi tulajdonjogok megsértésén alapuló kártérítési igények érvényesítését megelőzően kérik?"

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

24 Az osztrák kormány vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát, mivel álláspontja szerint a 2004/48 irányelv 8. cikkének értelmezése nem szükséges az alapjogvita eldöntéséhez.

25 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az uniós jog értelmezéséhez megadja azokat a támpontokat, amelyek szükségesek az utóbbiak által eldöntendő jogvita megoldásához (2013. június 20-i Impacto Azul ítélet, C-186/12,

EU:C:2013:412, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. augusztus 1-jei Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ítélet, C-184/20, EU:C:2022:601, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ezen eljárás keretében kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és hogy a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. Ennélfogva az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. Ennek megfelelően a Bíróság csak akkor utasíthat el egy nemzeti bíróság által benyújtott kérelmet, ha nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése semmilyen kapcsolatban sem áll az alapügy tényállásával vagy tárgyával, vagy ha a probléma hipotetikus természetű, illetve ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azon ténybeli és jogi körülmények, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a feltett kérdésekre hasznos módon válaszolhasson (lásd ebben az értelemben: 2021. június 3-i BalevBio ítélet, C-76/20, EU:C:2021:441, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Szintén az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi hátterét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak ezenkívül pontosan meg kell jelölnie azon okokat, amelyek arra indították a nemzeti bíróságot, hogy felvesse az uniós jog értelmezésének kérdését, és amelyek alapján szükségesnek tartotta előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjeszteni a kérdését (2022. augusztus 1-jei Roma Multiservizi és Rekeep ítélet, C-332/20, EU:C:2022:610, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság kellően világosan kifejti a jogi és ténybeli hátteret, valamint azokat az okokat, amelyek miatt felvetette egyes olyan rendelkezések értelmezésének kérdését, amelyeket a határozata meghozatalához szükségesnek tart. Nem tekinthető továbbá nyilvánvalónak az, hogy a kért értelmezés semmilyen összefüggésben nincs az alapeljárással, vagy hogy a felvetett probléma hipotetikus jellegű lenne.

29 Ebből következően az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

30 Az előterjesztő bíróság együttesen vizsgálandó kérdései lényegében arra irányulnak, hogy a 2004/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a szellemitulajdon-jog megsértése miatt indított eljárásban a felperesnek a 8. cikk szerinti tájékoztatás iránti kérelem érdekében bizonyítania kell, hogy ő az érintett szellemi tulajdonjog jogosultja, vagy elegendő valószínűsítenie, hogy ő az érintett szellemi tulajdonjog jogosultja, különösen abban az esetben, ha a tájékoztatás iránti kérelem megelőzi a szellemi tulajdonjog megsértése miatti kártérítési kereset benyújtását.

31 Az uniós jogalkotó ezen irányelvvel amellett döntött, hogy a szellemi tulajdon magas szintű védelmét biztosítja a belső piacon (2019. december 18-i IT Development ítélet, C-666/18, EU:C:2019:1099, 38. pont), és általában a szellemitulajdon-jog érvényesítésére vonatkozóan minimális harmonizációt valósít meg (2020. július 9-i Constantin Film Verleih ítélet, C-264/19, EU:C:2020:542, 36. pont).

32 Emlékeztetni kell arra, hogy az említett irányelv 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a tagállamok biztosítják, hogy a szellemi tulajdonjog megsértése miatt indított eljárásokkal összefüggésben és a felperes indokolt és arányos kérelmére az illetékes bíróságok elrendelhessék, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól a jogsértő és/vagy bármely más olyan személy tájékoztatást adjon, aki jogsértő árukat üzletszerűen birtokolt.

33 Így tehát e rendelkezés szövegét illetően meg kell állapítani, hogy az önmagában nem ír elő kötelezettséget a felperes számára arra vonatkozóan, hogy ő az érintett szellemi tulajdonjog jogosultja.

34 A 2004/48 irányelv 4. cikke értelmében azoknak a személyeknek, akik jogosultak az irányelv II. fejezetében előírt intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazásának kérelmezésére, a 4. cikk a)–d) pontjában felsorolt személyek vagy szervezetek négy kategóriájának valamelyikébe kell tartozniuk. E kategóriák magukban foglalják egyrészt a szellemi tulajdonjogok jogosultjait az alkalmazandó jog rendelkezéseivel összhangban, másrészt minden más személyt, aki ilyen jogok használatára jogosult, így különösen a licencvevőket, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog lehetővé teszi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll, harmadrészt a közös jogkezelő szervezeteket, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog megengedi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll, negyedrészt a szakmai szervezeteket, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog lehetővé teszi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll.

35 Mivel ezen irányelv 4. cikkének a) pontja a „szellemi tulajdonjogok jogosultjait” említi, e rendelkezés úgy értelmezhető, hogy ezen irányelv 8. cikkének alkalmazása során a felperesnek ténylegesen bizonyítania kell, hogy ő az érintett szellemi tulajdonjog jogosultja.

36 Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogi rendelkezések értelmezésénél nemcsak a rendelkezés megfogalmazását, hanem a szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek a részét képezi (2022. december 22-i Amroq Beverages ítélet, C-332/21, EU:C:2022:1031, 42. pont).

37 Következésképpen a 2004/48 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének értelmezése céljából meg kell vizsgálni a rendelkezés szövegkörnyezetét és az irányelv célkitűzéseit.

38 Ami a 2004/48 irányelv II. fejezetében előírt „intézkedések, eljárások és jogorvoslatok” alkalmazásához megkövetelt bizonyítási szintet illeti, többek között ezen irányelv 6. cikkéből kitűnik, hogy ahhoz, hogy az ellenérdekű fél a bizonyítékok szolgáltatására irányuló kérelmet nyújtson be, a kérelmezőnek „igényének kielégítő megalapozásához az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot” be kell mutatnia. Az említett irányelv 7. cikke megköveteli, hogy a bizonyítékok megőrzésére irányuló ideiglenes intézkedés iránti kérelem benyújtásához a kérelmezőnek „az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítéko[t bemutassa] azon igényének alátámasztására, hogy szellemi tulajdonjogát megsértették”. Végül ugyanezen irányelvnek az

ideiglenes és óvintézkedésekre vonatkozó 9. cikke (3) bekezdésében pedig kimondja, hogy a bíróságok megkövetelhetik a felperestől „bármely észszerűen rendelkezésre álló bizonyíték szolgáltatását annak érdekében, hogy kellő bizonyossággal meggyőződhessenek arról, hogy a felperes a jogosult és hogy a felperes jogát megsértik”.

39 A célkitűzés pedig az irányelv (10) és (13) preambulumbekezdésében foglaltak szerint nem más, mint a tagállami jogszabályok egymáshoz való közelítése a szellemi tulajdon magas, egyenértékű és egységes védelmi szintjének belső piacon belüli biztosítása érdekében. Ezen irányelv rendelkezései a szellemitulajdon-jogok azon vonatkozásainak szabályozására irányulnak, amelyek egyrészről e jogok tiszteletben tartásával, másrészről azok megsértésével kapcsolatosak, az arra szolgáló hatékony jogorvoslati eljárások meglétének előírásával, hogy valamennyi fennálló szellemitulajdonjog-sértés megszűnjön vagy orvoslásra kerüljön (2019. december 18-i IT Development ítélet, C-666/18, EU:C:2019:1099, 38. és 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 2004/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében a szellemi tulajdonjogok jogosultjának javára előírt tájékoztatáskérési eljárás önálló jellegű eljárásnak minősül (lásd ebben az értelemben: 2021. június 17-i M. I. C. M. ítélet, C-597/19, EU:C:2021:492, 81. és 82. pont).

41 Szintén a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a szellemi tulajdon magas védelmi szintjének biztosítása érdekében el kell vetni az olyan értelmezést, amely a 2004/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében foglalt, tájékoztatáshoz való jogot kizárólag a szellemi tulajdonjog megsértése miatt indított eljárás keretében ismeri el, mivel fennáll annak veszélye, hogy nem biztosítható ilyen védelmi szint, ha a tájékoztatáshoz való jogot kizárólag olyan, önálló eljárásokban lehetne gyakorolni, amelyeket a szellemi tulajdonjogok megsértésének megállapításával végződő, jogerősen lezárt eljárást követően indítanak (2017. január 18-i NEW WAVE CZ ítélet, C-427/15, EU:C:2017:18, 24. pont).

42 A Bíróság pontosította, hogy ugyanezt az érvelést kell alkalmazni a kártérítési keresetet megelőző olyan önálló eljárásra is, amelyben a 2004/48 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján a felperes olyan információkat kér, amelyek éppen azt teszik lehetővé számára, hogy ténylegesen keresetet indíthasson a feltételezett jogsértőkkel szemben (2021. június 17-i M. I. C. M. ítélet, C-597/19, EU:C:2021:492, 82. pont).

43 A Bíróság továbbá azt is kimondta, hogy a 2004/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt tájékoztatáshoz való jog gyakorlati megvalósulást biztosít az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított hatékony jogorvoslathoz való alapvető jognak, és így biztosítja a tulajdonhoz való alapvető jog hatékony gyakorlását, amely magában foglalja a Charta 17. cikkének (2) bekezdése által védett szellemi tulajdonjogot. Így ez a tájékoztatáshoz való jog lehetővé teszi a szellemi tulajdonjog jogosultja számára, hogy megállapítsa, ki sérti a szellemi tulajdonjogot, és hogy megtegye a szükséges intézkedéseket, például az irányelv 9. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti ideiglenes intézkedés iránti kérelem vagy az irányelv 13. cikke szerinti kártérítés iránti kérelem benyújtását a szellemi tulajdonjog védelme érdekében (lásd ebben az értelemben: 2021. június 17-i M. I. C. M. ítélet, C-597/19, EU:C:2021:492, 83. pont). Ha ugyanis a jogosultnak nincs teljes körű tudomása a szellemi tulajdonjoga megsértésének terjedelméről, nem tudja pontosan számszerűsíteni az e jogsértés esetén neki járó kártérítés mértékét.

44 Ezen ítélkezési gyakorlat összességéből – ahogyan a főtanácsnok is rámutatott indítványának 41. pontjában – világosan kitűnik, hogy a 2004/48 irányelv 8. cikke szerinti tájékoztatás iránti kérelem funkcióját meg kell különböztetni a szellemi tulajdonjogok megsértésének megállapítása iránti kereset funkciójától.

45 A 2004/48 irányelv 8. cikkében előírt tájékoztatás iránti kérelem célja eltér a szellemi tulajdonjog megsértésének megállapítására irányuló kereset céljától. Ha erre a kérelemre ugyanazok a bizonyítási követelmények vonatkoznának, mint a szellemi tulajdonjog megsértésének megállapítására irányuló keresetre, akkor a 8. cikkel bevezetett, az uniós jog sajátosságának minősülő önálló eljárás sokat veszítene gyakorlati hasznosságából.

46 Az irányelv 8. cikkében előírt tájékoztatáskérési eljárás keretében bemutatott bizonyítékok elégséges voltának megállapítása érdekében továbbá figyelembe kell venni a hivatkozott szellemi tulajdonjog jellegét és az e joghoz való jogosultságot meghatározó esetleges különös alaki követelményeket.

47 Ez következik az említett irányelv (17) preambulumbekezdéséből is, amelyben az áll, hogy előírt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat minden egyes esetben úgy kell meghatározni, hogy az figyelembe vegye az adott eset jellemző vonásait, ideértve az egyes szellemi tulajdonjogok sajátosságait és szükség esetén a jogsértés szándékos vagy nem szándékos voltát.

48 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság ismerteti, hogy az alapügyben a TB által hivatkozott szerzői jogról van szó.

49 E tekintetben ugyanezen irányelv (19) preambulumbekezdése továbbá hangsúlyozza, hogy a szerzői jog a mű létrehozásától kezdődően fennáll, és nem igényel formális bejegyzést.

50 A szerzői jogot illetően a Bíróságnak a 2001/29 irányelvre vonatkozó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a „mű” fogalma két elemből áll. Ez a fogalom egyrészt feltételez egy eredeti művet, amely alkotójának saját szellemi alkotását tükrözi, másrészt megköveteli, hogy ezen alkotás kifejezésre jusson. Ami az első elemet illeti, ahhoz, hogy egy művet eredetinek lehessen tekinteni, egyszerre szükséges és elegendő az, hogy az alkotója személyiségét tükrözi, valamint annak szabad és kreatív döntéseiben jut kifejeződésre. A második elemet illetően a Bíróság rámutatott arra, hogy a „mű” 2001/29 irányelv szerinti fogalma szükségszerűen magában foglalja a kellő pontossággal és objektivitással azonosítható teljesítmény létét (lásd ebben az értelemben: 2020. június 11-i Brompton Bicycle ítélet, C-833/18, EU:C:2020:461, 22–25. pont).

51 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a TB elegendő bizonyítékot nyújtott-e be annak megállapítására, hogy ő az érintett szellemi tulajdonjog jogosultja.

52 Ugyanebben az értelemben a 2004/48 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az irányelv II. fejezetében foglalt intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak többek között méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul költségesek. Az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak hatásosnak, arányosnak, valamint visszatartó hatásúnak kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak. A 3. cikk tehát azt írja elő a tagállamok és végső soron a nemzeti bíróságok számára, hogy nyújtsanak biztosítékokat többek között arra vonatkozóan, hogy az irányelv 8. cikkében említett tájékoztatás iránti kérelmet ne lehessen visszaélésszerűen alkalmazni 2022. április 28-i Phoenix Contact ítélet, C-44/21, EU:C:2022:309, 43. pont).

53 Következésképpen a nemzeti bíróság feladata annak értékelése, hogy a tájékoztatás iránt kérelem megalapozott és arányos volt-e, valamint annak vizsgálata, hogy a felperes nem élt-e vissza ezzel a kérelemmel. E tekintetben e bíróság feladata, hogy megfelelően figyelembe vegye az adott ügy valamennyi objektív körülményét (lásd ebben az értelemben 2019. szeptember 12-i Bayer Pharma ítélet, C-688/17, EU:C:2019:722, 70. pont).

54 Amennyiben – amint erre indítványának 48. pontjában a főtanácsnok is rámutatott – a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy joggal való visszaélés történt, meg kell tagadnia a 2004/48 irányelv 8. cikkében előírt tájékoztatáshoz való jog gyakorlását.

55 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szellemitulajdon-jog megsértése miatt e rendelkezés alapján indított eljárásban a felperesnek a 8. cikk alapján benyújtott tájékoztatás iránti kérelem érdekében minden olyan észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot be kell mutatnia, amely lehetővé teszi az e kérelem tárgyában eljáró bíróság számára, hogy kellő bizonyossággal meggyőződhessen arról, hogy a felperes e jog jogosultja, és ehhez az említett jog jellegére és az esetlegesen alkalmazandó különös alaki követelményekre tekintettel megfelelő bizonyítékokat kell szolgáltatnia.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

a szellemitulajdon-jog megsértése miatt e rendelkezés alapján indított eljárásban a felperesnek a 8. cikk alapján benyújtott tájékoztatás iránti kérelem érdekében minden olyan észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot be kell mutatnia, amely lehetővé teszi az e kérelem tárgyában eljáró bíróság számára, hogy kellő bizonyossággal meggyőződhessen arról, hogy a felperes e jog jogosultja, és ehhez az említett jog jellegére és az esetlegesen alkalmazandó különös alaki követelményekre tekintettel megfelelő bizonyítékokat kell szolgáltatnia.

Aláírások